

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВННІЕ ЗУНУ

Борис ПОГРІЩУК

«31» 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи ЗУНУ

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«31» 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Ціноутворення та цінова політика»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійна програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Кафедра економіки, обліку та оподаткування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг, КПЗ	СРС	Разом	Іспит, залік
Денна	IV	7	40	38	5	10	57	150	Іспит, 7
Заочна	IV	7,8	8	4	-	-	138	150	Іспит, 8

31.08.2023

Вінниця – ВННІЕ ЗУНУ 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затвердженої Вченою радою ЗУНУ 15 червня 2022 року, протокол №9.

Робочу програму склав к.держ.упр., доцент кафедри економіки, обліку та оподаткування ВНШЕ ЗУНУ Віталій МАЗУР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, обліку та оподаткування, протокол № 1 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри економіки,
обліку та оподаткування
к.е.н., доцент

Віктор ПИЛЯВЕЦЬ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності, протокол № 9 від 30 серпня 2023 року

Голова групи забезпечення
спеціальності д.е.н., доцент

Ольга СОБКО

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ціноутворення та цінова політика»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Ціноутворення та цінова політика»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS – 5	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни – дисципліна циклу професійної підготовки Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки: <i>Денна – 4</i> <i>Заочна – 4</i> Семестр: <i>Денна – 7</i> <i>Заочна – 7,8</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 40 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 38 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 57 год.</i> <i>Тренінг, КППЗ: 10 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин – 12, з них аудиторних – 6		Вид підсумкового контролю: <i>Денна – іспит</i> <i>Заочна – іспит</i>

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання даної дисципліни є формування системи теоретичних і практичних знань щодо процесу встановлення та аналізу цін, вивчення методів розрахунку цін та принципів їх регулювання.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни полягають у наданні знань з питань:

- методика ціноутворення;
- методів ціноутворення;
- стратегічних підходів до ціноутворення та умови їх застосування;
- правового регулювання ціноутворення в Україні;
- практичних навиків з встановлення цін на товари та послуги.

Матеріал підготовлено з урахуванням базових понять та концепцій мікро- та макроекономіки, менеджменту, маркетингу, міжнародних економічних відносин.

Оволодіння системою загальнонаукових та спеціальних методів, професійними методиками та технологіями ціноутворення, необхідними для забезпечення ефективного управління системою маркетингу.

2.3. Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни спрямоване на формування таких спеціальних (фахових) компетентностей як:

Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

Здатність спілкуватися іноземною мовою;

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Ціноутворення та цінова політика» доцільне після набуття студентами знань та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, які дозволили їм пройти фахове вступне випробування зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

2.5. Програмні результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування таких програмних результатів

навчання, як: вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів, володіти методами, технікою і технологією встановлення і контролю цін ; здійснювати керівництво організацією контрольного процесу ціноутворення; використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях; застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА»

Змістовий модуль 1. Формування цінової стратегії і політики підприємства

Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення.

Концепції ціноутворення: витратна, маржиналістська, неокласична. Формування ціни рівноваги. Причини, які перешкоджають автоматичному поверненню ціни до рівноважного рівня. Концепція ціноутворення в теорії маркетингу. Сутність і види нефункціонального попиту. Сутність концепції «магічного трикутника». Порівняння активної та пасивної маркетингової цінової політики. Сутність маркетингової стратегії і тактики ціноутворення. Порівняльні характеристики ринкового та адміністративного принципів ціноутворення. Функції ціни.

Література:

1. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О.І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10.С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 2. Система цін.

Характеристика основних елементів ціни. Сутність понять «склад ціни» та «структура ціни». Структура ціни в залежності від довжини каналу розподілу. Ознаки класифікації цін. Види цін за ознакою «характер обороту обслуговування».

Відмінність ринкових цін з горизонтальним фіксуванням від ринкових цін з вертикальним фіксуванням. Різниця між регульованими, фіксованими та паритетними цінами. Характеристика «Е»-термінів в системі міжнародних торговельних термінів Інкотермс. Використання знижок.

Література:

1. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-ге вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомиць М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 3. Фактори, які впливають на ціноутворення.

Наукові підходи до визначення факторів ціноутворення. Зовнішні фактори ціноутворення: конкуренція, рівень попиту, державне регулювання. Типи ринкових структур. Коефіцієнти цінової еластичності попиту: коефіцієнт точкової еластичності; коефіцієнт дугової еластичності; коефіцієнт перехресної еластичності; коефіцієнт еластичності за доходом. Чутливість покупців до ціни. Внутрішні фактори ціноутворення: витрати, цілі фірми, етап ЖЦТ.

Література:

1. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-ге вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомиць М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 4. Методи ціноутворення.

Витратні методи ціноутворення: повних витрат («витрати плюс»), граничних

витрат, кривої досвіду; аналізу беззбитковості та забезпечення цільового прибутку, врахування рентабельності інвестицій. Ринкові методи ціноутворення: методи з орієнтацією на покупців, методи з орієнтацією на конкурентів. Нормативно-параметричні методи ціноутворення: агрегатний; параметричний; регресійного аналізу; питомої ціни.

Література:

1. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 5. Маркетингова стратегія ціноутворення.

Класифікація цінових стратегій залежно від: рівня цін, характеристик покупців, ступеня гнучкості цін, рівня конкуренції, співвідношення «ціна-якість», ступеня взаємного доповнення товарів. Цінове сегментування ринку. Стратегія диференційованих цін. Методи аналізу цінової динаміки: метод середніх цін, індексний метод (індекс цін Ласпейреса, Пааше, Фішера, Еджуорта-МаршаллаБоулі, Лоу).

Література:

1. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 6. Цінові ризики.

Класифікація господарських ризиків. Види цінових ризиків та алгоритм їх аналізу. Розрахунково-аналітичні методи оцінки цінових ризиків. Математико-статистичні показники оцінки цінового ризику. Розрахунок цінових ризиків методом експертних оцінок. Управління ціновими ризиками.

Література:

1. Агєєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О.І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10.С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-ге вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 7. Державне регулювання цін.

Методи прямого державного регулювання цін. Методи непрямого державного регулювання цін Світовий досвід державного регулювання цін.

Література:

1. Агєєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О.І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10.С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-ге вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Змістовий модуль 2. Регулювання, інноваційні та галузеві підходи до ціноутворення

Тема 8. Ціноутворення в галузях матеріального виробництва.

Ціни в промисловості. Калькулювання собівартості промислової продукції. Ціни в будівництві. Структура витрат у будівництві. Види договірних цін в будівництві. Транспортні тарифи. Види витрат на перевезення.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О.І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10.С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 9. Ціноутворення в сфері послуг.

Характеристика сфери послуг. Методи ціноутворення на ринку послуг. Особливості ціноутворення на види послуг.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О.І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10.С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 10. Формування ціни бренду.

Відмінності бренду від торговельної марки. Методи формування ціни бренду. Витратні монокритеріальні методи формування ціни бренду. Доходні монокритеріальні методи формування ціни бренду. Сутність мультикритеріального методу комплексного економічного підходу формування ціни бренду. Оцінка бренду за методом ROBI 8. Матриця позиціонування бренду. Матриця цінових стратегій бренду.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 11. Ціноутворення в зовнішньоекономічній діяльності.

Сутність політики вільної торгівлі та політики протекціонізму. Класифікація митних зборів. Складові ціни експорту. Складові ціни імпорту. Розрахунок суми акцизного збору. Розрахунок суми ПДВ на товари, які ввозяться на митну територію України. Поняття «індикативних цін».

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 12. Ціноутворення в Інтернеті.

Новації ціноутворення в Інтернеті. Типологізація витрат при ціноутворенні в Інтернеті. Методи ціноутворення в Інтернеті

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Тема 13. Маркетингові дослідження цін.

Метод дослідження цін «тест Ван Вестендорпа». Метод «сходи цін». Метод «тест без порівняння». Переваги та недоліки прямих методів дослідження цін. Зміст конджойнт аналізу. Метод «послідовного вибору ціна-товар». Метод ВРТО. Порівняльна характеристика прямих і непрямих методів дослідження цін.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

**4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ
“ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА”
(денна форма навчання)**

Тема	Години					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	
Змістовий модуль 1. Формування цінової стратегії і політики підприємства						
Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення.	4	2	4			Поточне опитування
Тема 2. Система цін.	4	2	4	1	2	
Тема 3. Фактори, які впливають на ціноутворення.	4	2	4			
Тема 4. Методи ціноутворення.	4	2	4			
Тема 5. Маркетингова стратегія ціноутворення.	4	2	4	1	2	
Тема 6. Цінові ризики.	4	2	4	1	2	
Тема 7. Державне регулювання цін.	4	2	4			
Змістовий модуль 2. Регулювання, інноваційні та галузеві підходи до ціноутворення						
Тема 8. Ціноутворення в галузях матеріального виробництва.	2	4	4	1	2	Поточне опитування
Тема 9. Ціноутворення в сфері послуг.	2	4	4			
Тема 10. Формування ціни бренду.	2	4	4			
Тема 11. Ціноутворення в зовнішньоекономічній діяльності.	2	4	6			
Тема 12. Ціноутворення в Інтернеті.	2	4	6		2	
Тема 13. Маркетингові дослідження цін.	2	4	5	1		
Разом	40	38	57	5	10	

(заочна форма навчання)

Тема	Години		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Формування цінової стратегії і політики підприємства			
Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення.	4	2	10
Тема 2. Система цін.			10
Тема 3. Фактори, які впливають на ціноутворення.			10
Тема 4. Методи ціноутворення.			10
			10
Тема 5. Маркетингова стратегія ціноутворення.			10
Тема 6. Цінові ризики.			10
Тема 7. Державне регулювання цін.	10		
Змістовий модуль 2. Регулювання, інноваційні та галузеві підходи до ціноутворення			
Тема 8. Ціноутворення в галузях матеріального виробництва.	4	2	10
Тема 9. Ціноутворення в сфері послуг.			10
Тема 10. Формування ціни бренду.			12
Тема 11. Ціноутворення в зовнішньоекономічній діяльності.			12
Тема 12. Ціноутворення в Інтернеті.			12
Тема 13. Маркетингові дослідження цін.			12
Разом	8	4	138

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Тема: Теоретичні основи ціноутворення

Мета: Дослідити теоретичні основи ціноутворення.

Питання для обговорення:

1. Сутність ціни.
2. Сутність маркетингової цінової політики.
3. Класифікація функцій ціни.

Дискусійне обговорення теоретичних основ ціноутворення.

Література:

1. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.

5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 2.

Тема: Система цін

Мета: Дослідити систему цін, сформуванню розуміння сутності різних видів цін; навчитися аналізувати структуру ціни.

Питання для обговорення:

1. Структура ціни як об'єкта управління.
2. Види цін та їх характеристика.
3. Дискусія про переваги і недоліки єдиної ціни і багатоваріантної ціни.

Дискусійне обговорення єдиної ціни і багатоваріантної ціни.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 3.

Тема: Фактори, які впливають на ціноутворення

Мета: навчитися аналізувати вплив внутрішніх факторів на формування ціни; вплив зовнішніх факторів на формування ціни; отримати навички та уміння міжособистісної комунікації.

Питання для обговорення:

1. Зовнішні чинники ціноутворення:
 - 1.1. Тип ринку;
 - 1.2. Еластичність попиту;
 - 1.3. Державне регулювання.

2. Внутрішні чинники ціноутворення:

- 2.1. Витрати;
- 2.2. Маркетингова стратегія;
- 2.3. Етап ЖЦТ.

3. Проведення міні-дослідження кон'юнктури ринку для обраного товару (презентація в аудиторії домашнього завдання).

Література:

1. Агєєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 4.

Тема: Методи ціноутворення

Мета: навчитися розуміти сутність витратних та ринкових методів ціноутворення; обирати оптимальний метод ціноутворення.

Питання для обговорення:

1. Витратні методи ціноутворення.
2. Ринкові методи ціноутворення.
3. Обговорення актуальних практичних прикладів ціноутворення в різних сферах.

Дискусійне обговорення ціноутворення в різних сферах.

Література:

1. Агєєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.

6. Пархоμεць М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 5.

Тема: Методи ціноутворення

Мета: навчитися аналізувати нормативно-параметричні методи ціноутворення; обрати оптимальний метод ціноутворення.

Питання для обговорення:

1. Нормативно-параметричні методи ціноутворення.
2. Обговорення актуальних практичних прикладів ціноутворення в різних сферах.

Дискусійне обговорення актуальних практичних прикладів ціноутворення

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархоμεць М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 6.

Тема: Маркетингова стратегія ціноутворення

Мета: навчитися розуміти сутність цінової політики та стратегій; структурувати процес розробки цінової політики.

Питання для обговорення:

1. Сутність та етапи розробки цінової політики.
2. Сутність та класифікація цінових стратегій.
3. Цінові знижки як частина цінової стратегії.
4. Робота в міні-групах над ситуаційною вправою і презентація отриманих результатів в аудиторії.

Дискусійне обговорення процесу структурування цінової політики.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 7.

Тема: Цінові ризики

Мета: навчитися використовувати загальноприйняті методи оцінки ризику та помилок.

Питання для обговорення:

1. Місце цінових ризиків в системі господарських ризиків
2. Методи оцінки цінових ризиків
3. Управління ціновими ризиками

Дискусійне обговорення методів оцінки ризиків.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 8.

Тема: Державне регулювання цін

Мета: навчитися аналізувати вплив на ціноутворення промислового підприємства різних методів державного регулювання цін.

Питання для обговорення:

1. Методи державного регулювання цін.
2. Державне регулювання цін в Україні.
3. Досвід регулювання цін в інших державах.
4. Обговорення актуальних практичних прикладів ціноутворення в

різних сферах.

Дискусійне обговорення практичних прикладів ціноутворення.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-тє вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 9.

Тема: Ціноутворення в галузях матеріального виробництва

Мета: навчитися аналізувати та застосувати особливості ціноутворення в промисловості, в будівництві, тарифоутворенні.

Питання для обговорення:

1. Ціни в промисловості
2. Ціни в будівництві
3. Транспортні тарифи

Дискусійне обговорення особливостей аналізу ціноутворення.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.

4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархоμεць М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 10.

Тема: Ціноутворення в сфері послуг

Мета: навчитися аналізувати та застосувати особливості ціноутворення на ринку послуг.

Питання для обговорення:

1. Характеристика сфери послуг
2. Методи ціноутворення на ринку послуг
3. Особливості ціноутворення на види послуг
4. Ціноутворення на ринку послуг.
5. Презентація розробленої в міні-групах цінової стратегії для обраного товару на певному територіальному ринку (презентація в аудиторії домашнього завдання).

Дискусійне обговорення методів ціноутворення на ринку послуг.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархоμεць М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 11.

Тема: Формування ціни бренду

Мета: навчитися аналізувати та застосовувати методи формування ціни бренду.

Питання для обговорення:

1. Відмінності бренду від торговельної марки;
2. Монокритеріальні методи формування ціни бренду;
3. Мультикритеріальні методи формування ціни бренду;
4. Матриця цінових стратегій бренду.

Дискусійне обговорення методів аналізу ціни бренду.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 12.

Тема: Ціноутворення в Інтернеті

Мета: навчитися аналізувати можливості Інтернету у ціноутворенні.

Питання для обговорення:

1. Новації ціноутворення в Інтернеті.
2. Типологізація витрат при ціноутворенні в Інтернеті.
3. Методи ціноутворення в Інтернеті.
4. Робота в міні-групах над ситуаційною вправою і презентація отриманих результатів в аудиторії.

Література:

1. Агеєв Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.

7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Практичне заняття 13.

Тема: Маркетингові дослідження цін

Мета: навчитися застосувати прямі методи дослідження цін.

Питання для обговорення:

1. Переваги та недоліки прямих методів дослідження цін.
2. Метод дослідження цін «тест Ван Вестендорпа».
3. Метод «сходи цін».
4. Метод «тест без порівняння».

Література:

1. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
2. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
3. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10. С. 69-71.
4. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
5. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
6. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
7. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

КПЗ з дисципліни «Ціноутворення та цінова політика» розробляється у вигляді творчого завдання. На початку семестру студент обирає один з наведених нижче напрямів або по домовленості з викладачем виконує роботу по запропонованій їм тематиці.

Рекомендуються наступні теми для виконання КПЗ:

1. Користуючись офіційними статистичними джерелами, прайс-листами або іншим інформаційним матеріалом зробити аналіз динаміки індексів цін або цін на обрану групу товарів за ряд років, зробити висновки про виявлені тенденції. Проаналізувати фактори, які впливають на зміни цін. Розглянути тенденції зміни цін на взаємодоповнюючі або взаємозамінні для обраної групи товари.

2. На базі матеріалу, отриманого з аналітичних матеріалів фахівців по обраному студентом ринку (підприємству) охарактеризувати ситуацію на об'єкті дослідження, цінову політику, що використовується, і розробити задачі та методи впровадження в практику цінової політики, яка рекомендується студентом.

3. Обрати товар, за яким буде проведено дослідження. Розробити анкету для оцінки вірогідності покупки за різними цінами (метод цінових сходин). Обробити отримані результати опитування групи респондентів за даною анкетною і визначити базову ціну на обраний товар. 4. Провести аналогічний аналіз, використовуючи метод "дерева цін".

5. Провести аналогічний аналіз, використовуючи один з названих нижче методів: дерево варіантів цін, роздільного тесту, Ван Вестендорпа, припущень про ціну, цінових пар і т.д. 6. Обрати групу однорідних за своїм призначенням товарів (наприклад, холодильники, телевізори і т. д.). Визначити перелік характеристик товару, які впливають на рівень ціни. Оцінити ці характеристики за допомогою балів (максимальне значення дорівнює 10). Порівняти сумарну оцінку якості кожного представника цієї групи товарів з цінами і зробити висновки щодо дотримання зв'язку ціна/якість.

7. Проаналізувати засоби пропозиції знижок з товарів, що реалізуються через роздрібну торгівлю (купони, оголошення в ЗМІ, проведення демонстрацій і т.і.). Обрати товар або магазин, на прикладі яких розглянути форми стимулювання збуту шляхом зниження цін. Проаналізувати, яких покупців приваблюють різні форми надання знижок.

8. Обрати магазин, що торгує досить популярними товарами і широко використовує методи стимулювання збуту за допомогою знижок з цін. Порівняти знижені ціни з цінами на аналогічні товари в інших магазинах. Зробити висновки щодо можливості ефективного застосування знижок з цін.

9. По конкретній категорії товарів проаналізувати рекламну кампанію, спрямовану на високу ціну або підвищення ціни. Оцінити ефективність кампанії і можливості досягнення короткострокової цілі у відношенні до ціни.

10. По конкретній категорії товарів проаналізувати застосування стимулювання продажів, спрямоване на встановлення високої ціни на початковому етапі продажу і введення знижок з ціни на певний час. Оцінити ефективність такої кампанії і можливі досягнення короткострокових цілей у відношенні до ціни.

11. Вибрати конкретну категорію престижних товарів (ювелірні прикраси, вироби з хутра). Проаналізувати рівень цін на аналогічні вироби в різних магазинах, процес ціноутворення на такі товари. Порівняти ціни, що встановлені у магазині, з цінами роздрібних ринків. Прокоментувати стратегію встановлення престижних цін.

12. Використовуючи спеціальні журнали та джерела описати процес

встановлення цін або вирішення будь-яких проблем, пов'язаних з ціноутворенням, на конкретні товари. 13. Проаналізувати диференціацію цін в рамках асортименту певного товару. Диференціювати товари по віднесенню їх до різних рівнів цін (низький, середній, високий). Проаналізувати і прокоментувати цінову стратегію на обраний товар. В якості об'єкту дослідження можливо, наприклад, обрати товарний асортимент соків компаній «Сандора», «Джаффа», послуги спортклубів, банків і т.д.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Мета тренінгу – формування логічного мислення, аналітичних здібностей при вирішенні проблеми встановлення знижок з цін. Необхідно:

- оцінити вигоду підприємства при діючій системі кількісних знижок;
- запропонувати систему знижок, яка дозволить зберегти досягнутий при базовому варіанті обсяг прибутку;
- провести порівняльний аналіз діючої та запропонованої систем знижок; – сформулювати умови впровадження запропонованої системи.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№ п/п	Тематика	К-сть годин	
		ДФ	ЗФН
1.	Функціональне призначення ціни в маркетингу.	2	4
2.	Сутність і роль цінової політики в сучасній економіці.	2	4
3.	Значення цінових рішень для досягнення цілей підприємства.	2	4
4.	Зростаюче значення ціни як елемента комплексу маркетингу.	2	4
5.	Чинники та умови застосування цінової та нецінової конкуренції.	2	4
6.	Витратний та ціннісний підходи до ціноутворення.	2	4
7.	Ціноутворення на різних етапах життєвого циклу товарів.	2	6
8.	Проблеми визначення та оцінювання економічної цінності товару.	2	6

9.	Система цін та її основні ознаки.	2	6
10.	Диференціація цін за сферами товарного обігу.	2	6
11.	Класифікація цін за впливом держави на ціноутворення.	2	6
12.	Класифікація цін за ступенем новизни товару.	2	6
13.	Ціни експорту та імпорту.	2	6
14.	Методи прямого ціноутворення.	2	6
15.	Значення витрат в обґрунтуванні цінових рішень.	2	6
16.	Методи управління витратами підприємства.	2	6
17.	Вплив конкуренції на формування цінової стратегії підприємства.	2	6
18.	Етапи розробки цінової стратегії підприємства.	2	6
19.	Варіанти цінових стратегій підприємства залежно від зовнішніх і внутрішніх чинників.	2	6
20.	Ціноутворення в межах товарної номенклатури.	2	6
21.	Біржове ціноутворення.	2	6
22.	Оцінювання інфляційного очікування.	3	6
23.	Стимулювання продажу за допомогою системи знижок.	4	6
24.	Особливості формування ціни на продукцію промислового призначення.	4	6
25.	Прийоми ціноутворення, що застосовуються при визначенні цін на споживчі товари.	4	6
Разом:		57	138

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПЗ;
- письмовий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ціноутворення та цінова політика» визначається як середньозважена величина, в залежності від

питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ,

В процесі вивчення дисципліни «Ціноутворення та цінова політика» використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КПІЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий екзамен;
- інше.

12. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ціноутворення та цінова політика» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час заняття (теми 1 – 4) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів	Опитування під час заняття (теми 5 – 9) – 10 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна робота – макс. 50 балів	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. Захист КПІЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів	Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів. Теоретичні питання (2 питання по 10 балів) – макс. 20 балів. Задача (1 задача) – макс. 50 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Наявність доступу до мережі Інтернет	
2.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-13
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-13

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Агафонова Л. Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес : ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навч. посіб.К. : Знання України, 2002. 360 с.
2. Агеев Є. Я. Ціноутворення : теорія та практикум : навч. посіб. Львів: Новий Світ2000, 2012. 373 с.
3. Андрусь О. І. Сучасні аспекти забезпечення ефективності ціноутворення в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 12-17.
4. Андрусь О. І. Обґрунтування теоретичних основ сучасного ціноутворення. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 10.С. 69-71.
5. Артус М. М. Державне регулювання ціноутворення в сучасних умовах розвитку ринкових відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 4. С. 3-6.
6. Верхоглядова Н. І., Ільїна С.Б., Іваннікова Н.А., Слабко Я.Я. Основи ціноутворення : навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 252 с.
7. Кветна І. Р. Механізми та моделі ціноутворення на світових фінансових ринках : монографія. Кветна І. Р. Вінниця : Універсум, 2015. 222 с.

8. Колесников О. В. Ціноутворення : навч. посіб. 3-те вид., виправл. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2016. 159 с.
9. Литвиненко Я.В. Маркетингова цінова політика: навч. посіб. Київ: Знання, 2016. 294 с.(Вища освіта XXI століття).
10. Літвінов .І. , Останкова Л.А., Літвінова Т.М., Підгорна О.В. Ціноутворення в умовах ринку : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2010. 400 с.
11. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2012.480 с.
12. Небава М. І. Особливості моделі ціноутворення підприємства на олігопольному ринку. Небава М. І. Проблеми науки. 2015. № 2. С. 23-33.
13. Окландер М. А. Маркетингова цінова політика. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 240 с.
14. Олійник Д.І., Кириченко О.А., Денисенко М.П., Гречан А.П. та ін. Основи ціноутворення : підручник. Київ: Професіонал, 2009. 384 с.
15. Орлов О. О. Ціноутворення на нову продукцію виробничо-технічного призначення: монографія. Київ: Освіта України, 2011. 144 с.
16. Пархомець М. К. Ціноутворення у підприємствах агропромислового виробництва : організація та методика : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 228 с.
17. Сагалакова Н. О. Характеристика туристичного продукту як специфічного об'єкту ціноутворення. Інвестиції : практика та досвід. 2015. № 17. С. 27-33.
18. Ушакова Н. Г. Міжнародне ціноутворення : навч. посіб. Ушакова Н. Г. Київ: Професіонал, 2004. 218 с.
19. Ціноутворення : Навчально-методичні матеріали. Тернопіль: ТАНГ, 2004. 95 с.
20. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. Шкварчук Л. О. Київ: Кондор, 2004. 214 с.

Інтернет-ресурси:

1. URL:[http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua) – офіційний сайт Верховної Ради України.
2. URL:<http://www.minfin.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства фінансів України.
3. URL:<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.
4. URL:<http://www.bank.gov.ua> – офіційний сайт Національного банку України.
5. URL:<http://www.ukr.buhgalter.com.ua> - спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів.
6. URL:<http://www.nbuy.gov.ua> – Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.